

4 Hankkeet ja kustannukset

4.1 Hankkeiden priorisointi

Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa muodostetut hankkeet on jaettu kolmeen ryhmään niiden arvioitun kiireellisyyden perusteella. Priorisoinnissa otetaan huomioon myös vuorovaikutuskyselyiden tulokset. Kiireellisimpinä (ryhmä 1) pidettiin hankkeita, joilla voidaan vaikuttaa suunnittelualueen turvallisuuteen, saavutettavuuteen ja arvojen säilyttämiseen esimerkiksi kulunohjauksella. 2. ryhmän hankkeet liittyvät suunnittelualueen virkistyskäyttämömahdollisuuksien parantamiseen ja kehittämiseen. 3. ryhmässä ovat kehittämishankkeet, jotka eivät ole yhtä kiireellisiä, mutta joita olisi toisaalta pienemmän kokonsa puolesta mahdollista toteuttaa nopeammin. Pienet hoito- ja korjaustoimet on tarkoitus tehdä kunnossapidon normaalin käyttöbudjetin puitteissa.

Taulukossa hankkeiden perään on merkitty toimiala, joka vastaa hankkeen jatkosuunnittelusta. Jatkosuunnittelussa tehdään myös yhteistyötä toimialojen välillä. Hankkeet esitetään numeroituina luvuissa 4.2 - 4.9. Hinta-arviot ovat karkealla tasolla.

Priorisointiluokka 1 - turvallisuus, saavutettavuus ja arvojen säilyttäminen		
I	7. Mustikkamaanpolun kehittäminen (KYMP)	300 000 €
II	6A1 Rantareitti, 6A2 Rantareitti (KYMP)	100 000 €
III	1. Isoisänsillan päädyn ympäristö (KYMP)	50 000 €
IV	3. Isoisänniemen toimenpiteet / Infotaulut (KYMP)	10 000 €
Yhteensä:		460 000 €

Priorisointiluokka 2 - virkistyskäyttämömahdollisuuksien parantaminen ja kehittäminen		
I	6B1, 6B2, 6BC Latu (KUVA)	30 000 €
II	2. Uusi City-WC (KYMP)	250 000 €
III	9. Rantareitin kuivatuksen parantaminen (KYMP)	70 000 €
IV	8. Metsäpolku (KYMP)	55 000 €
V	5. Uudet kalusteet / Uudet roskikset (KYMP)	10 000 €
VI	5. Uudet kalusteet / Uudet penkit (KYMP)	20 000 €
VII	3. Isoisänniemen toimenpiteet / Uusi grillipaikka (KYMP)	65 000 €
VIII	4. Etelärannan toimenpiteet / Uusi grillipaikka (KYMP)	65 000 €
Yhteensä:		565 000 €

Priorisointiluokka 3 - täydentävät pienet hankkeet		
I	3. Isoisänniemen toimenpiteet / Uudet oleskelulaiturit (KYMP)	50 000 €
II	4. Etelärannan toimenpiteet / Uusi oleskelulaituri (KUVA)	20 000 €
III	3. Isoisänniemen toimenpiteet / Uudet piknikpöydät (KYMP)	20 000 €
IV	4. Etelärannan toimenpiteet / Uudet piknikpöydät (KYMP)	40 000 €
V	4. Etelärannan toimenpiteet / Uusi piknikpöytä (KUVA)	10 000 €
VI	5. Uudet kalusteet / Uudet piknikpöydät (KYMP)	30 000 €
VII	5. Uudet kalusteet / Uusi pyöräpysäköinti, uimaranta, länsi (KUVA)	22 000 €
VIII	5. Uudet kalusteet / Uusi pyöräpysäköinti, liikuntapuisto (KUVA)	22 000 €
IX	5. Uudet kalusteet / Uusi pyöräpysäköinti, uimaranta, itä (KUVA)	15 000 €
Yhteensä:		229 000 €

HANKE- EHDOTUKSET

1. ISOISÄNSILLAN PÄÄDYN YMPÄRISTÖ
Sillan päädyn ympäristöä kehitetään muodostamalla alueelle selkeä kohtaamispaikka.
2. UUSI CITY-WC
Kulkuväylien risteykseen sijoitetaan uusi julkinen käymälä.
3. ISOISÄNNIEMEN TOIMENPITEET
Isoisänniemen arvoniittyjä suojellaan kulumiselta tuomalla alueelle uusia laiturimaisia oleskelupaikkoja.
4. ETELÄRANNAN TOIMENPITEET
Etelärannalle sijoitetaan uusia oleskelupaikkoja. OLESKELUPAIKKOJEN LISÄÄMINEN
O Oleskelulaiturit, mahdollisia sijoituspaikkoja
G Grillipaikat
P Pöytä-penkki-ryhmät

5. UUDET KALUSTEET
Penkkejä, roska-astiota ja pyörätelineitä pyritään sijoittamaan sopivin välein koko rantareitin varrelle.
6. REITTIEN KEHITTÄMINEN
Samanlaisen hiihtämisen ja kävelemisen mahdollisuuksia parannetaan kehittämällä reittiverkostoa. Kuivatusta parannetaan tarvittavilla kohdin. Pyöräilyä ohjataan rantareitiltä Mustikkamaanpolulle.
6a. Rantareitin jatkuvuutta/ suunnistettavuutta parannetaan Mustikkamaan pysäköintialueen kohdalla.
6b. Rantareittiä levennetään kohdissa missä reitti risteää hiihtoladun kanssa.
6c. Latu-ura risteää Mustikkamaanpolun kanssa uudessa kohdassa.
7. MUSTIKKAMAANPOLUN KEHITTÄMINEN
Mustikkamaanpolkua kehitetään ja kunnostetaan niin, että se on nykyistä toimivampi, turvallisempi ja selkeämpi jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

8. METSÄPOLKU
Olemassa olevista metsäpoluista muodostetaan pienillä toimenpiteillä yhtenäisempää polustoa, joka toimii vaihtoehtona saaren muulle reitistölle.
  9. RANTAREITIN KUIVATUKSEN PARANTAMINEN
Rantareitin kuivatus parannetaan uusien matalien painanteiden ja rumpujen avulla.
- MUUT MAHDOLLISET TOIMINNOT/HANKKEET**
- SX. SAUNA
Mahdollinen vaihtoehtoinen sijainti uudelle sauna- ja ravintola/kahvila -kokonaisuudelle, uimalaiturille sekä talviuintipaikalle.
- V. UUSI VESIBUSSILAITURI
Uusi esteettömästi saavutettava vesibussilaituri palvelisi sekä Mustikkamaan että Korkeasaaren kävijöitä.
- L. LIPPAKIOSKIN YMPÄRISTÖ
Tutkitaan kesäkahvilatoiminnan mahdollistamista.

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- RANTAREITTI, säilytettävä
- - - RANTAREITTI, korjattava kohta
- · · RANTAREITTI, uusi rakennettava osuus
- HIIHTOLATU, säilytettävä osuus
- - - HIIHTOLATU, uusi linjaus / korjattava kohta
- · · HIIHTOLATU, poistettava osuus
- MUU REITTI, säilyvä
- · · Uusi valaistava osuus (saaren muu valaistus toteutetaan jo olemassa olevan suunnitelman mukaan)

4.2 Hanke 1: Isoisänsillan päädyn ympäristö

Isoisänsillan itäpäätyyn luodaan uusi tapaamispaikka ja kokoontumisaukio. Aluetta kunnostetaan toimivammaksi, selkeämmäksi ja siistimmäksi. Mustikkamaan maisemaan sovitetulla luonnonmukaisella aukiolla voi tulevaisuudessa istahtaa ja orientoitua saarella kulkemiseen. Aukiolle asennetaan uusi koko saaren infotaulu ja maapuupenkkejä sekä aukiota rajaavia maakiviä ja kivimuurreja tai maapuureunoja. Nykyiset roska-astiat järjestellään uudelleen aukion reunoille. Aukiolle lisätään pyörätelineet. Aukiolle jätetään vapaata tilaa ruoka-autoille tai ketterille kioskeille. Näyttävä Mustikkamaa-kyltti toivottaa tervetulleeksi saarelle. Suunnitteluratkaisuissa alueen nykyistä kasvillisuutta vaalitaan. Aukion läpi kulkee pääreitti Mustikkamaan polulle ja Korkeasaareen.

- pintamaan poisto ja tasaus, ja uuden kivituhkapinnan asennus
- nykyisen asfaltin leikkaus ja uudet kiveysraidat pyöräilyn ohjaamiseksi
- pensaan poisto ja maanpinnan siistiminen
- roskiksen siirto uusille paikoille
- uudet pyörätelineet
- uudet istutukset ja kasvualustat
- yhden puun poisto
- maapuupenkit
- kylmäkivimuuri
- maakivien siirto reunukseksi
- uusi infotaulu
- uusi "Mustikkamaa-kyltti"

1. Isoisänsillan päädyn ympäristö (KYMP)

Koko hanke (alv 0%)

50 000 €

Kuva 65. Referenssikuvia

Sijainti 1:20 000

MERKKIEN SELITYKSET

- Poistettava puu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä havupuuna (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuuna (sijainti viitteellinen)
- Istutettava lehtipuuna/ iso lehtipensas
- Säilyvä luontainen pohjakasvillisuus
- Uusi kivituhka
- Säilyvä/ Pintakunnostettava kivituhka
- Säilyvä asfaltti
- Säilyvä/ Pintakunnostettava hakepintainen latupohja
- Penkki maapuista
- Oleva älyroskis, siirretty
- Oleva hiihtolatu
- Uusi pyöräteline
- Mustikkamaan yleisen infotaulun paikka
- Hankkeen raja

Kuva 66. Isoisänsillan ympäristön viite-suunnitelma. Näkymä Oy. Pohjalla ilma-kuva vuodelta 2021.

4.3 Hanke 2: Uusi City-WC

Mustikkamaalle kaivataan enemmän julkisia käymälöitä, joten Mustikkamaanpolun läheisyyteen sijoitetaan uusi City-WC. Tulevaisuudessa uusi City-WC voi palvella myös Mustikkamaan uutta, asemakaavan mukaista leikkipuistoa, jonka rakentamisaikataulu ei ole vielä tiedossa.

Käymälä sijoitetaan keskeiseen kohtaan, jotta se on eri suunnista helposti saavutettavissa. Sijainti myös hyödyntää nykyistä huoltoajoyhteyttä, eikä siten vaadi puiden kaatamista. Paikalla nykyisin oleva roskien syväkeräysastia siirretään vessan viereen.

Hankkeeseen kuuluu myös Isoisänsillalta kohti Mustikkamaanpolkua kulkevan pyöräreitin parantaminen mm. loiventamalla risteystä. Sitä varten yksi nuori vaahtera poistetaan. Muu puusto säilyy.

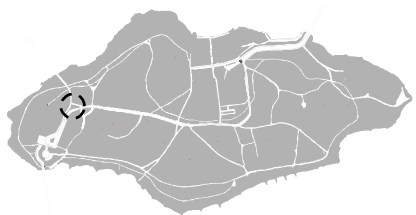
2 Uusi City-WC (KYMP)

Koko hanke (alv 0%)

250 000 €

Kuva 67. Kuvasovitus uudesta City-WC:stä.

Sijainti 1:20 000

MERKKIEN SELITYKSET

- Poistettava puu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Istutettava lehtipuu/ iso lehtipensas
- Istutettava havupuu
- Säilyvä luontainen pohjakasvillisuus
- Uusi kivituhka
- Säilyvä / Uusi asfaltti
- Oleva hiihtolatu
- Hankkeen raja

Kuva 68. City-WC:n suunnitelma. Näkymä Oy. Pohjalla ilmakuva vuodelta 2021.

4.4 Hanke 3: Isoisänniemen toimenpiteet

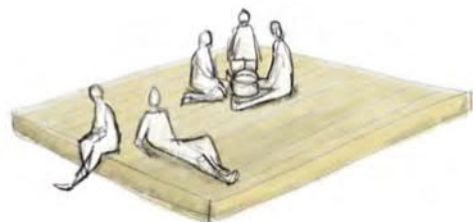
Isoisänniemi on suosittua piknikaluetta, ja samalla se on luonnoltaan äärimmäisen herkkää. Lähes koko niemen läntisin pääty luokitellaan arvoniityksi. Alueen oleskelua ohjataan tuomalla alueelle uusia rakennettuja oleskelupaikkoja, jotka säästävät ympäröiviä arvoniittyjä kulumiselta. Oleskelupaikoille sijoitetaan puisia, laiturimaisia tasoja istuskelua varten sekä uusi grillipaikka ja useita roskiksia. Lisäksi on perinteisempiä pöytäpenkkiryhmiä. Kaikkia oleskelulaitureita ei varmaankaan voida toteuttaa, mutta esitetyt kohdat ovat mahdollisia sijaintivaihtoehtoja.

Oleskelupaikkojen läheisyyteen ja rantareitin varteen sijoitetaan infotaulut jotka kertovat arvoniittyjen luontoarvoista ja herkkyydestä. Näiden sijainnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Hiihtoladun linjausta muutetaan, ja lisäksi rakennetaan nykyiseltä lipunmyyntipaviljongilta uusi polkuyhteys, joka mahdollistaa rantareitin ja hiihtoladun talvikunnossapidon.

3. Isoisänniemen toimenpiteet

Hankeosat	
Uusi grillipaikka (KYMP)	65 000 €
Uudet oleskelulaiturit (KYMP)	50 000 €
Uudet piknikpöydät (KYMP)	20 000 €
Infotaulut (KYMP)	10 000 €
Koko hanke (alv 0%)	250 000 €

Kuva 69. Referenssikuvia

Sijainti 1:20 000

MERKKIEN SELITYKSET

- Säilyvä lehtimetsä
- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Avokallio
- Säilyvä luontainen pohjakasvillisuus
- Säilyvä niitty
- Uusi niitty
- Uusi kivituhka
- Säilyvä/ Pintakunnostettava kivituhka
- Säilyvä asfaltti
- Uusi asfaltti
- Vesialue
- Säilyvä penkki

- Uusi pöytäpenkki
- Uusi oleskelulaituri, mahdollinen sijainti
- Uusi grilli
- Uusi roskis
- Oleva polku
- Uusi hiihtolatu
- Oleva hiihtolatu
- Poistuva hiihtolatu
- Infotauluja, tarkempi paikka määritellään jatkosuunnittelussa
- Suunnittelualueen raja
- Arvoniityn raja
- Hankkeen raja

Kuva 70. Isoisänniemen suunnitelma. Näkymä Oy. Pohjalla ilmakuva vuodelta 2021.

4.5 Hanke 4: Etelärannan toimenpiteet / Oleskelupaikkojen lisääminen

Koko saaren eteläranta on myös kutsuvaa oleskelualueita, ja esimerkiksi tämän suunnitelman alustavassa karttakyseksessä sinne toivottiin monenlaista palvelua. Luonnonkassa alueelle esitetään oleskelulaitureita, grillipaikkaa sekä piknikpöytä. Myös näiden paikkojen tarkoituksena on ohjata oleskelua ja siten suojella ympäröivää luontoa. Tavoitteena ovat rauhalliset ja suojaiset oleskelupaikat veden läheisyydessä. Oleskelupaikkojen kalusteet ja rakenteet toteutetaan mahdollisimman kestäviksi ilkvallan ehkäisemiseksi.

4. Etelärannan toimenpiteet

Hankeosat	
Uusi grillipaikka (KYMP)	65 000 €
Uudet piknikpöydät (KYMP)	40 000 €
Uusi piknikpöytä (KUVA)	10 000 €
Uusi oleskelulaituri (KUVA)	20 000 €
Koko hanke (alv 0%)	135 000 €

Oleskelulaiturit

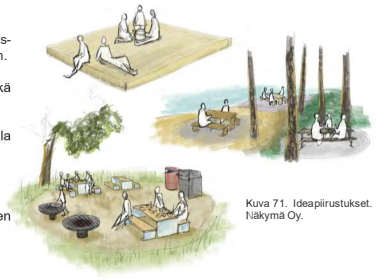
- Oleskelulaitureille on mietitty mahdollisia sijainteja, kaikkia niistä ei tulla toteuttamaan.
- Oleskelulaitureiden rakentamisessa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään vanhoja laiturirakenteita- ja perustuksia.
- Veden äärellä sijaitseviin oleskelulaitureihin sijoitetaan pelastustikkaat, mutta laiturit eivät ole virallisia uima-alueita.
- Vanhan merikylpylän laiturit etelärannalla säilytetään historiallisena muistutena ja kunnostetaan mahdollisuuksien mukaan oleskelulaituriksi. Laiturista tehdään kuntokartoitus.

Grillipaikat

- Grillipaikalle sijoitetaan kestävät grillit, jotka mahdollistavat sekä hiilellä että kertakäyttögrillillä grillaamisen.
- Grillipaikkojen yhteyteen lisätään roska-astiat sekä normaaliille sekajätteelle että kuumille roskille.
- Metsäpalovaroituksen aikana grillit suljetaan kannella ja lukitaan.

Piknikpöydät

- Pöytäpenkkiryhmiä sijoitetaan sopiviin kohtiin eväiden syönnin helpottamiseksi ja oleskelun ohjaamiseksi.

Kuva 71. Ideapikrustukset. Näkymä Oy.

Kuva 72. Etelärannan suunnitelma. Näkymä Oy.

- #### MERKKIEN SELITYKSET
- Säilyvä lehtimetsä
  - Säilyvä havupuu (ei/aini) viiteellinen
  - Säilyvä lehtipuu (ei/aini) viiteellinen
  - Säilyvä luontainen pohjasävyllisyys
  - Uusi kivituohi
  - Säilyvä/pintakunnosettava kivituohi
  - Säilyvä luonnontuho
  - Säilyvä/pintakunnosettava turvahaitteisto
  - Vesitila
  - Uusi pöytäpenkki
  - Uusi oleskelulaituri, mahdollinen vaihtoehtoinen sijainti
  - Uusi grilli
  - Uusi roskis
  - INFO
  - Uusi infoautila, etäohj. ja sijainti määriteltävien jatkosuunnittelussa
  - Oleva hiltolaita
  - Suunniteltava raja
  - Hiltolaitteen raja
  - Hankkeen raja

4.6 Hanke 5: Uudet kalusteet

Saarelle toivotaan lisää roskiksia sekä penkkejä levähämistä varten. Roska-astioita on vuonna 2022 uusittu ja lisätty, joten luonnoksessa esitetään yksi uusi alyroskis saaren itäiseen osaan. Sen tyhjennys onnistuu talvella, kun hiihtolatu esitetään siirrettäväksi toiseen kohtaan ja huoltoajo rantareitin itäisellä osuudella mahdollistuu. Lisäksi esitetään uusia roska-astioita uusien oleskelupaikkojen ja grillipaikkojen yhteyteen, jotka kuuluvat hankkeisiin 3 ja 4.

Tässä hankkeessa esitetään 6 uutta penkkiä. Lisäksi kaksi penkkiä kuuluu toisiin hankkeisiin, yksi hankkeeseen 6A1 ja yksi hankkeeseen 6A2. Penkkien sijoittelussa huomioidaan alueelta saatu asukaspalautte sekä kevään karttakyselyn vastaukset. Penkit pyritään sijoittamaan riittävän tiheästi reitille varrelle, jotta levähdyspaikat sijoittuvat mahdollisimman tasaisesti. Tämä parantaa helkomin liikkuvien mahdollisuuksia liikkua Mustikkamaalla.

Penkkien lisäksi hankkeeseen kuuluu uudet piknikpöydät saaren etelä-, pohjois- ja itäosaan (yht. 3 kpl). Tämän lisäksi piknikpöytiä kuuluu myös hankkeisiin 3 ja 4. Uusia pyörätelineitä sijoitetaan liikuntapuiston pohjoislaudalle sekä uimarannan nykyisten pyörätelineiden yhteyteen. Käytettävät kalusteiden mallit ovat lähtökohtaisesti Helsingin kaupunkikalusteohjeen mukaisia, lukuun ottamatta Mustikkamaalla käytössä olevaa kestävää metallipenkkiä, jonka käyttöä jatketaan.

5. Uudet kalusteet

Hankeosat	
Uudet piknikpöydät (KYMP)	30 000 €
Uudet penkit (KYMP)	20 000 €
Uudet roskikset (KUVA)	10 000 €
Uusi pyöräpysäköinti, uimaranta länsi (KUVA)	22 000 €
Uusi pyöräpysäköinti, liikuntapuisto (KUVA)	22 000 €
Uusi pyöräpysäköinti, uimaranta itä (KUVA)	15 000 €
Koko hanke (alv 0%)	120 000 €

Kuva 73. Mustikkamaalla käytettävät kalusteet. Kalusteiden mallit ovat lähtökohtaisesti Helsingin Kaupunkikalusteohjeen korttien D10, D15, H4, H5 ja G1 mukaiset.

Kuva 74. Mustikkamaan nykyiset kalusteet ja hankkeeseen 5 kuuluvat uudet kalusteet kartalla. Kartalla on merkitty alueina muut kalusteita sisältävät hankkeet. Näkyvä Oy, Pohjalla ilmakuva 2021.

Uudet piknikpöydät, 3 kpl
Olevat piknikpöydät

Uusi roska-astia, 1 kpl
Oleva roska-astia

Uusi penkki, 6 kpl
Oleva penkki

Uudet pyöräpysäköintipaikat, 3 kpl
Olevat pyöräpysäköintipaikat

Kaupunkipyöräasema (oleva)

4.7 Hanke 6: Reittien kehittäminen

Reittiverkoston parantamiseksi tunnistetaan useita kohtia, jotka jaetaan viideksi osahankkeeksi.

6. Reittien kehittäminen	
Hankeosat	
6A1 Rantareitti, 6A2 Rantareitti (KYMP)	100 000 €
6B1 Latu, 6B2 Latu, 6C Latu (KUVA)	30 000 €
Koko hanke (alv 0%)	130 000 €

6A1 ja 6A2 Rantareitin jatkuvuutta parannetaan Mustikkamaan pysäköintialueen kohdalla.

Saarta kiertävä rantareitti on Mustikkamaan suosituin reitti. Saaren pohjoisosassa rantareitti kuitenkin päättyy keskelle pysäköintialuetta eikä jalankulkija välttämättä osaa suunnistaa oikeaan suuntaan. Myös autojen seassa kulkeminen aiheuttaa vaaratilanteita. Ratkaisuksi ehdotetaan uuden jalankulun reitin muodostamista pysäköintialueen länsireunaan. Lisäksi pysäköintialueen ajoliittymiin ehdotetaan ylijatkettuja jalkakäytäviä, jotka korostavat sitä, että pysäköintialueelle tai sieltä pois tulevan autoilijan tulee väistää jalankulkijaa. Pysäköintialueen länsireunan uusi reitti erotetaan pysäköintialueesta kasvillisuuspintaisella erotuskaistalla, johon istutetaan puurivi. Rantareitin liittymistä uudelle jalankulun alueelle loivennetaan.

Rantareitin jatkuvuutta parannetaan myös pysäköintialueen itäpuolella, missä reitti ohjataan Mustikkamaan tien yli nykyistä suojatietä pitkin ja suojatien päätteestä rakennetaan uusi kivituhkapolku nykyiselle reitille. Näin saarta kiertävä rantareitti ohjataan pois Mustikkamaan tien varresta ja telakalle johtavalta reitiltä, joka ei nykyisellään ole valaistu ja jossa on ajoneuvoliikennettä (ks. luvu 3.4 Opastuksen ja valaistuksen kehittäminen).

- 6A1-2. Rantareitin jatkuvuutta/ suunnistettavuutta parannetaan Mustikkamaan pysäköintialueen kohdalla
- 6B1-2. Rantareittiä levennetään kohdissa missä reitti risteää hiihtoladun kanssa.
- 6C. Latu-ura risteää Mustikkamaanpolun kanssa uudessa kohdassa.

Kuva 75. Reitistöä koskevat ehdotetut hankkeiden paikat Mustikkamaalla. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Kuva 76. Hankkeen 6A1 suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

MERKKIEN SELITYKSET

- Poistettava puu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Istutettava lehtipuu
- Säilyvä pensasistutus
- Uusi pensasistutus
- Säilyvä luontainen pohjakasvillisuus
- Säilyvä niitty
- Uusi kivituhka
- Säilyvä/ pintakunnostettava kivituhka
- Asfaltti, jalkakäytävä
- Asfaltti, katualue
- Uusi kivetyt
- Uusi penkki
- Ajosuunta
- Suunnittelualueen raja
- Hallintoalueen raja
- Hankkeen raja

Kuva 77. Hankkeen 6A2 suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

6B1, 6B2 ja 6C Hiihtoladun ja rantareitin yhteensovittaminen

Mustikkamaalla on lumisina talvina saarta kiertävä hiihtolatu. Hiihtomahdollisuus Mustikkamaalla halutaan säilyttää, sillä se on osa vanhaa perinnettä saarella ja paljon käytetty lähilatu Kalasataman ja Kulosaaren asukkaille. Latureitti kulkee nykyisin paikoin ulkoilureittejä pitkin, jolloin osa reiteistä on poissa jalankulkijoiden käytöstä talvisin. Jalankulkijoiden ja hiihtäjien yhteiselon helpottamiseksi esitetään seuraavia toimenpiteitä.

Hankkeessa 6B1 esitetään rantareitin uudelleenohjauksesta lippumyöntipaviljongin ympäristössä. Nykytilanteessa rantareitti katkeaa talvisin lippumyöntipaviljongin ympäristössä. Hiihtolatu kulkee rantareittiä pitkin lippumyöntipaviljongin eteläpuolella. Rantareitille tehdään vaihtoehtoinen talvella kuljettavissa oleva reitti uuden polkuyhteyden kautta lippumyöntipaviljongin pohjoispuolelle. Uusi polkuyhteys perustetaan olemassa olevasta polusta hieman pohjoisemmaksi. Olemassa oleva polku kulkee avokallion yli eikä sitä voi haastavien maastoerojen takia talvikunnossapitää. Uuden polkuyhteyden perustaminen vaatii nykyisten ruusupensaiden poistamista ja nykyisten pyörätelineiden siirtämistä.

Hankkeessa 6B2 esitetään, että rantareittiä levennetään saaren itäosassa, kohdassa missä hiihtolatu ja jalankulku kulkevat nykyään samaa reittiä. Leventämällä rantareittiä latu ja jalankulku mahtuvat kulkemaan kohdassa vierekkäin. Leventämisen takia reitin varrelta poistetaan vesakkoa ja nuorta kasvanutta puustoa. Saaren itäisimmissä osissa leventäminen ei onnistu kallioisuuden ja kookkaiden puiden takia, joten niiltä osin latureitin linjausta ehdotetaan siirrettäväksi pois saarta kiertävältä rantareitiltä. Reittien risteyksessä, missä uusi latu kaartuu kohti saaren sisäosia, poistetaan yksi nuori mänty latu-uran alta. Ratkaisu selkiyttää ja helpottaa sekä rantareitin että hiihtoladun talvikunnossapitoa ja käyttöä.

Hankkeessa 6C esitetään miten uusi latureitti liittyy nykyiseen latureittiin Mustikkamaanpolun vierellä. Uuden risteyskohdan perustaminen vaatii tiealuetta esittävien kivien siirtämistä sekä latu-uran pohjan tasaamista.

Kuva 78. Hankkeen 6B1 suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Sijainti 1:20 000

MERKKIEN SELITYKSET

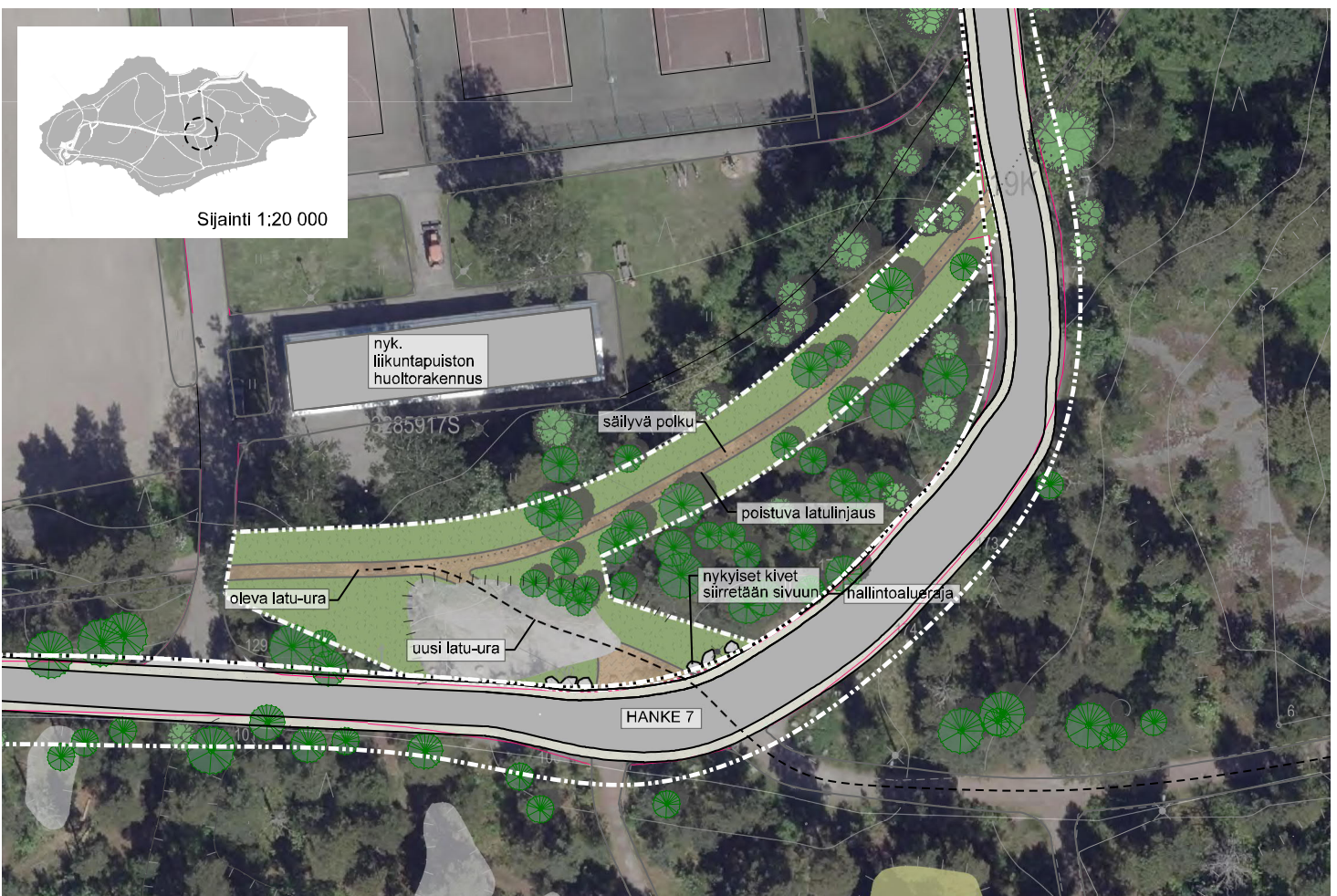
- Poistettava puu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Poistuva pensas
- Avokallio
- Säilyvä luontainen pohjakasvillisuus
- Säilyvä niitty
- Uusi niitty
- Uusi kivituhka
- Säilyvä/ pintakunnostettava kivituhka
- Säilyvä/ uusi asfaltti
- Säilyvä ranta
- Säilyvä penkki
- Säilyvä älyroskis
- Oleva hiihtolatu
- Poistuva osa ladusta
- Uusi hiihtolatu
- Suunnittelualan raja
- Hallintoalueen raja
- Arvonliityn raja
- Hankkeen raja

Kuva 79. Ylhäällä. Hankkeen 6B2 suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Kuva 80. Alhaalla. Hankkeen 6C suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

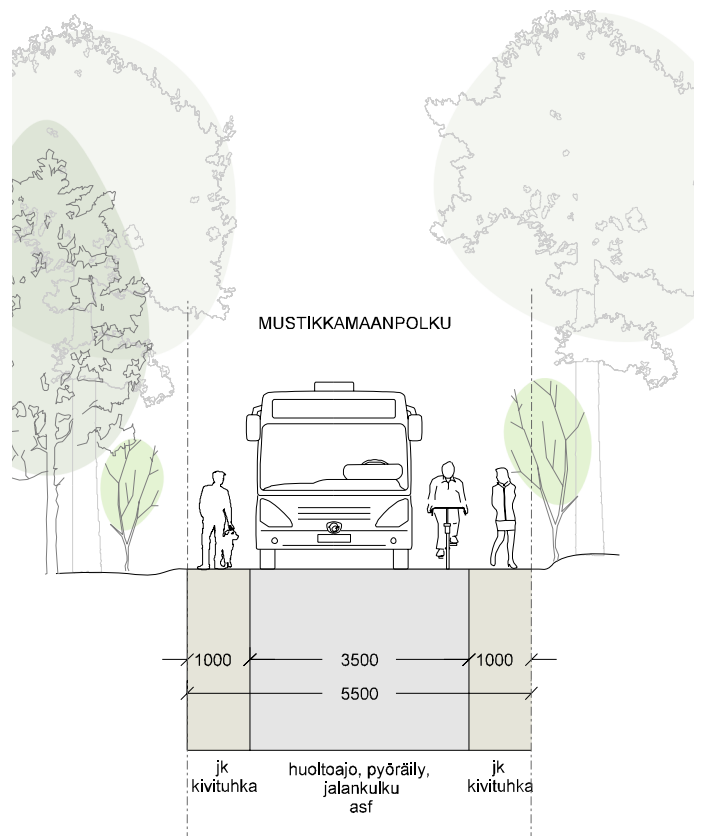
4.8 Hanke 7: Mustikkamaanpolun kehittäminen

Korkeasaaren huoltoajo, linja-autojen reittiliikenne ja turistibussiliikenne on Mustikkamaanpolulla paikoin vilkasta, jonka takia tie koetaan erityisen turvattomaksi jalankulkijoille. Nykyään Mustikkamaanpolun asfalttiajoradan leveys vaihtelee viidestä metristä jopa kuuteen metriin. Suunnitelman tavoitteena on muodostaa Mustikkamaanpolusta nykyistä toimivampi, turvallisempi ja selkeämpi reitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Mustikkamaanpolun asfalttikaistaa kavennetaan perustamalla asfalttipintaisen keskiosan molemmille puolille metrin leveät kivituhkapintaiset pientareet. Kaventamalla ajoväylää saadaan moottoriajoneuvojen vauhtia hidastettua. Jalankulkijat ja pyöräilijät saavat vapaasti käyttää sekä asfaltti- että kivituhka-alueita.

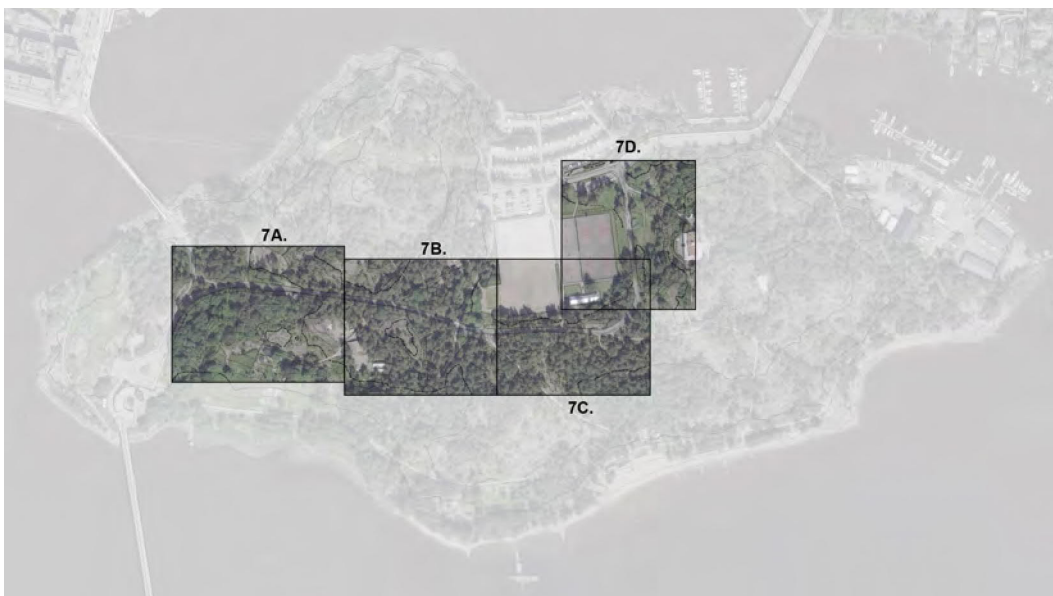
7. Mustikkamaanpolun kehittäminen (KYMP)

Koko hanke (alv 0%)	300 000 €
---------------------	-----------

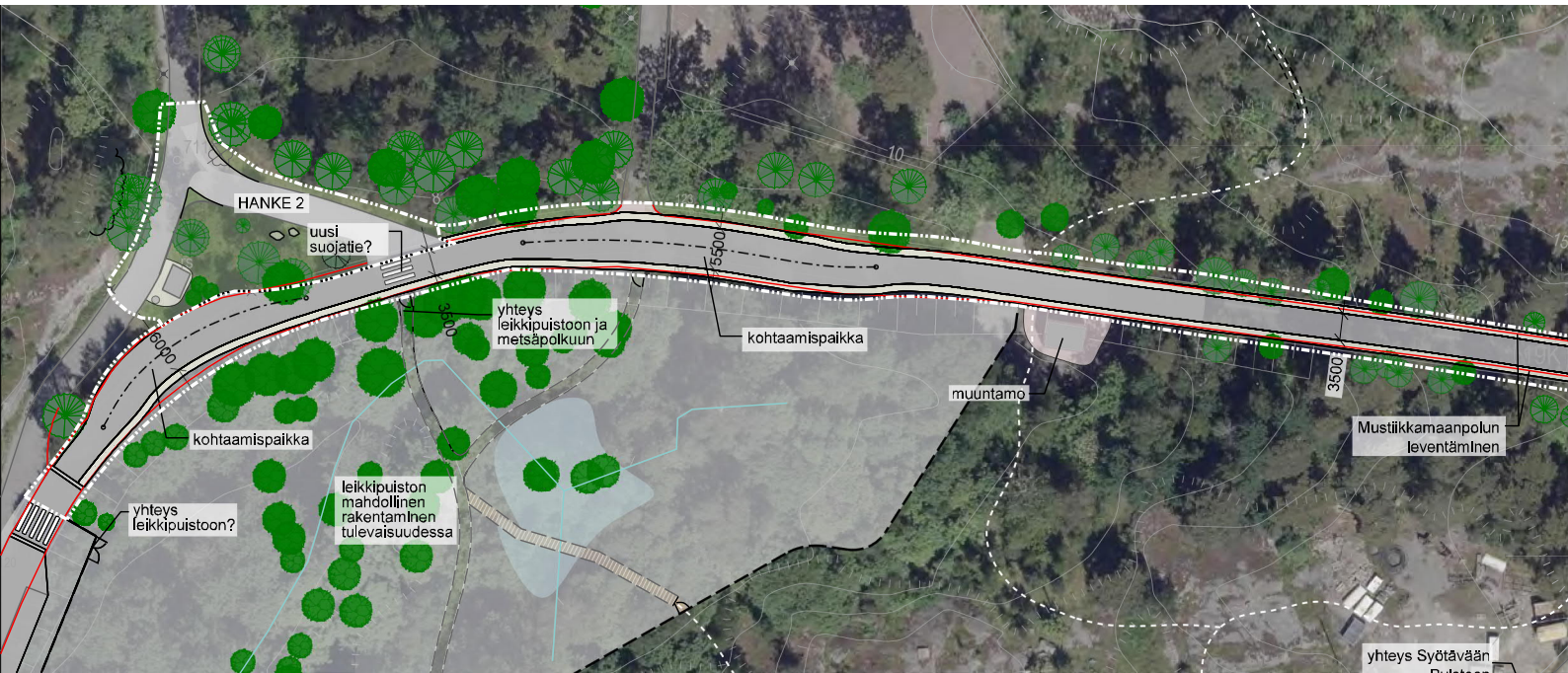
- Mustikkamaanpolun asfalttikaistaa kavennetaan huoltoajoneuvojen vauhdin hidastamiseksi. Asfalttikaistan molemmille puolille rakennetaan 1m leveät kivituhkapintaiset pientareet jalankulkijoita varten. Jalankulkijat saavat käyttää myös asfalttikaistaa.
- Kivituhkareunoilla tavoitellaan maisemaan paremmin sopivaa yleisilmettä.
- Ajoneuvojen nykyiset kohtaamispaikat säilytetään.
- Mustikkamaanpolkua levennetään paikoittain, jolloin se on maksimissaan 5,5m leveä.
- Leventäminen toteutetaan puita vaalimalla; puiden kaatoa pyritään välttämään ja reittiä levennetään siltä reunalta missä puita ei ole. Puiden kuntotutkimuksen perusteella päätetään, kummalta puolelta Mustikkamaanpolkua levennetään.

Kuva 81. Mustikkamaanpolun periaateleikkaus. Näkymä Oy.

Kuva 82. Mustikkamaanpolun osuudet. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

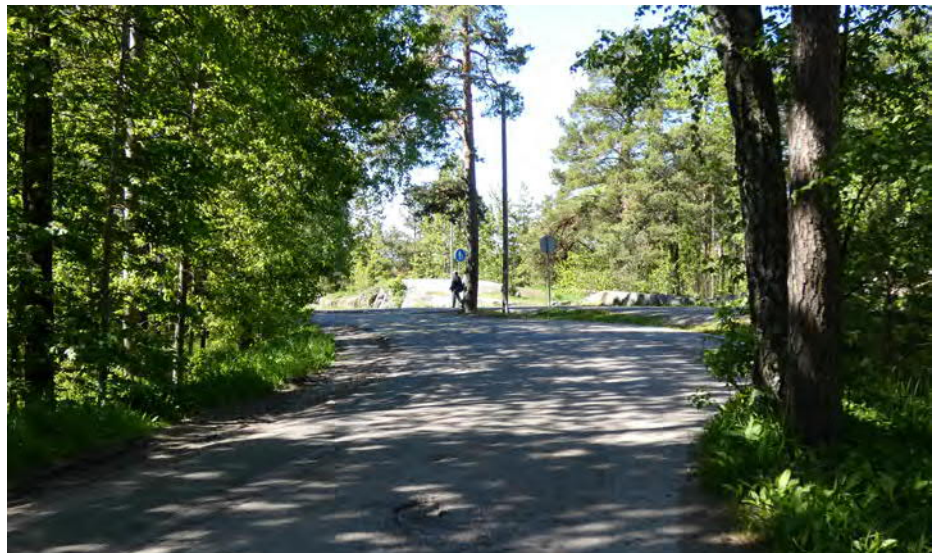
MERKKIEN SELITYKSET

- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Asfaltti
- Kivituhka
- Mustikkamaanpolun nykyinen reuna
- Hankkeen raja

Kuva 83. Mustikkamaanpolun osuuden 7A suunnitelma. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

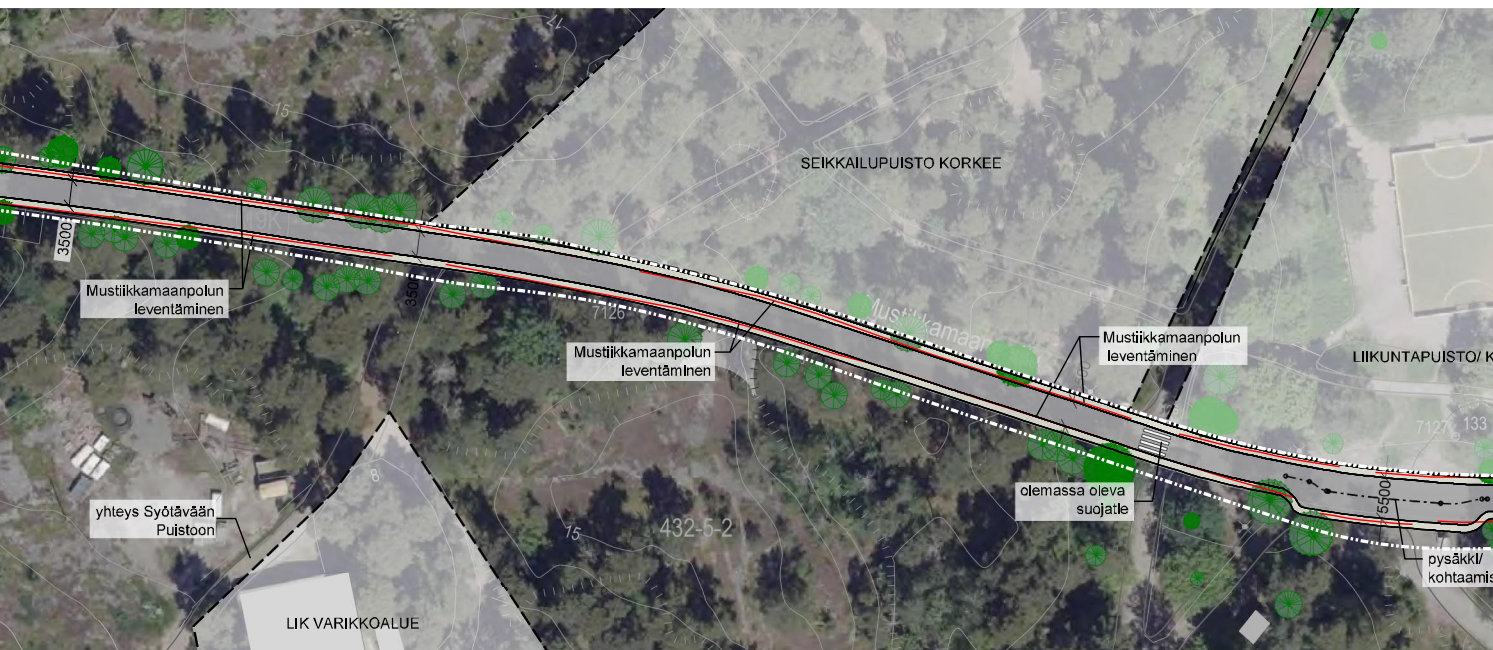

Kuva 84. Näkymä Mustikkamaanpolulta, muuntamon kohdalta.

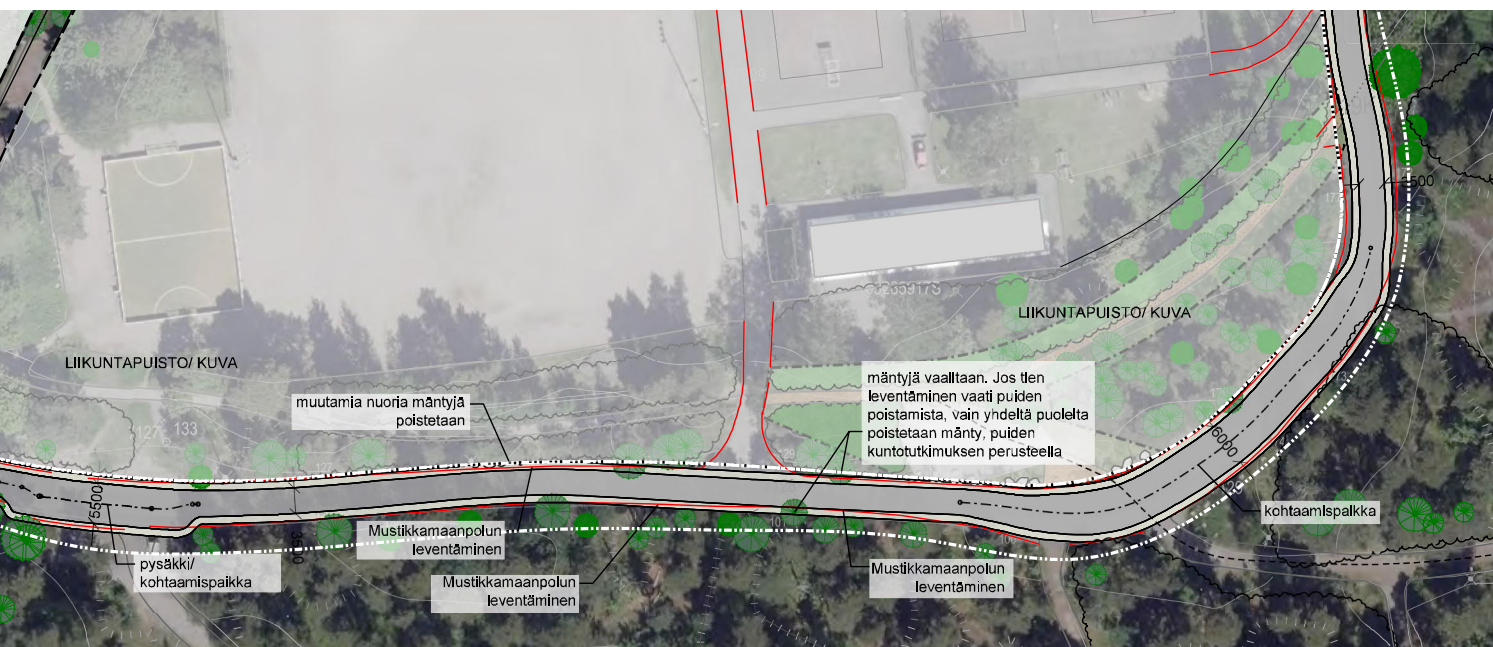

Kuva 85. Näkymä Mustikkamaanpolun länsipäädystä.

Kuva 86. Mustikkamaanpolun osuuden 7B suunnitelma. Näkö Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Kuva 87. Mustikkamaan polun osuuden 7C suunnitelma. Näkö Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

MERKKIEN SELITYKSET

- Säilyvä havupuu (sijainti viitteellinen)
- Säilyvä lehtipuu (sijainti viitteellinen)
- Asfaltti
- Kivituhka
- Mustikkamaanpolun nykyinen reuna
- Hankkeen raja

Kuva 88. Näkö Mustikkamaanpolulta bussipysäkin ja suojatien kohdalta, joka näkyy kuvan 86 oikeassa alakulmassa.

Kuva 89. Mustikkamaanpolun osuuden 7D suunnitelma. Näkömä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Kuva 90. Näkömä Mustikkamaanpolulta itäpäädyssä. Kookkaat koivut sijaitsevat aivan tien reunassa.

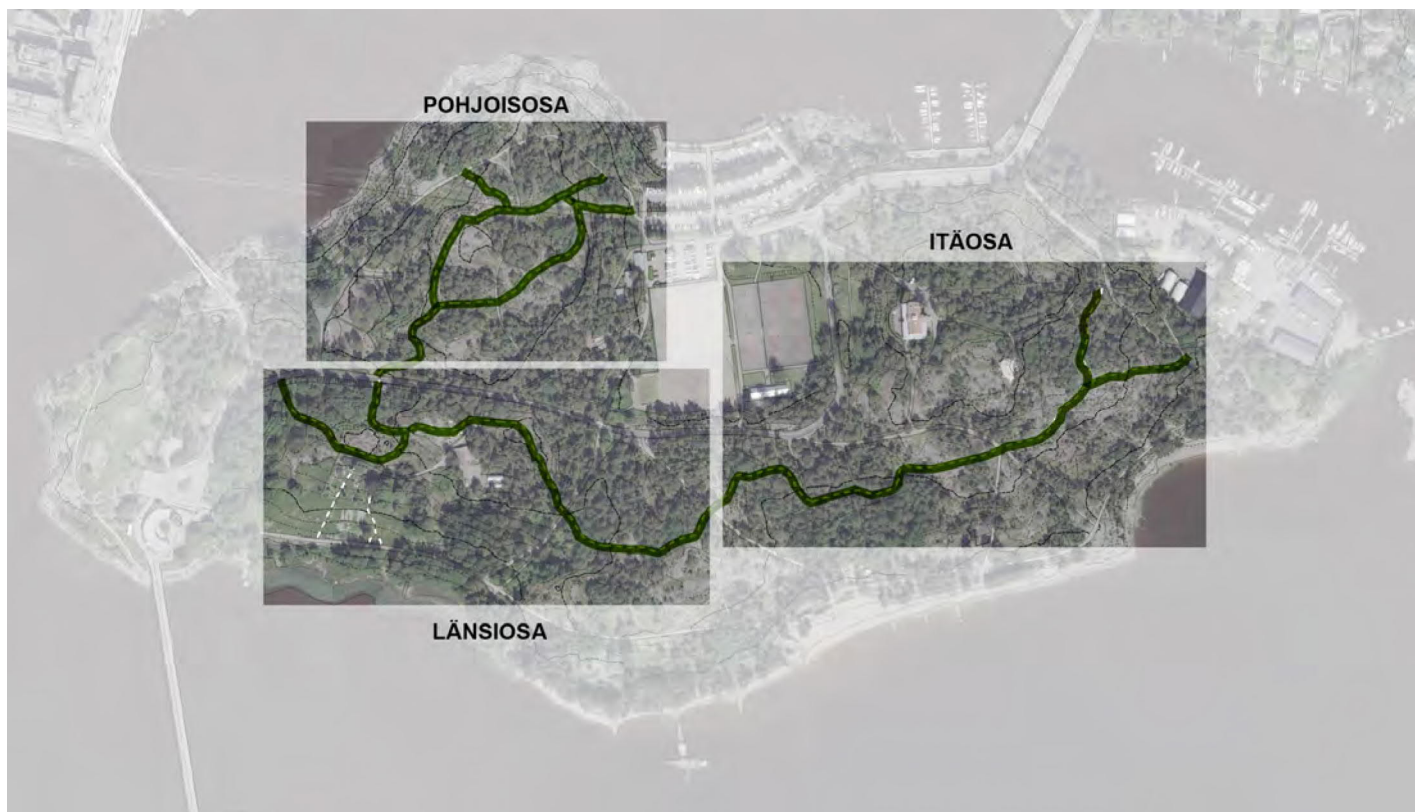
4.9 Hanke 8: Metsäpolku

Metsäpolku on vilkkaalle rantareitille vaihtoehtoinen metsäinen reitti Mustikkamaan poikki, mikä osaltaan voi vähentää käyttöpainetta rantareitillä. Metsäistä reittiä toivottiin myös karttakyselyn vastauksissa. Metsäpolun tarkoituksena on myös vähentää uusien oikopolkujen muodostumista ja siten luonnon kulumista.

8. Metsäpolku (KYMP)

Koko hanke (alv 0%)	55 000 €
---------------------	----------

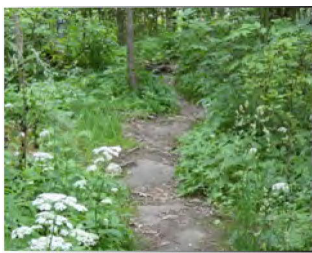
- Metsäpolun rakentamisessa hyödynnetään olemassa olevia polkuja. Reitti pyritään toteuttamaan kapeana metsäpolkuna, leveys n. 1 m.
- Polku pinnoitetaan hakkeella tai järviruokohakkeella, kalliikohtiin ei lisätä katemateriaalia.
- Maaston kosteimpiin kohtiin voidaan rakentaa pieni-muotoiset pitkospuut.
- Reitti ei ole esteetön. Esteettömästi pääsee liikku- maan saaren leveämpiä reittejä pitkin.
- Metsäpolku opastetaan selkeästi esimerkiksi värikoo- datuin kyltein ja mahdollisesti hienovaraisilla merkeillä kallioon.
- Jyrkkiin kohtiin voidaan rakentaa portaat.

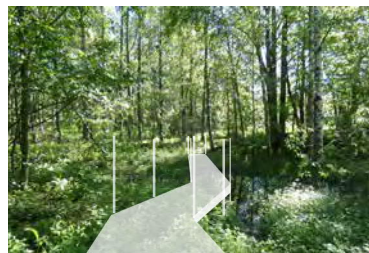
Kuva 91. Metsäpolun osuudet. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

Kuva 93. Metsäpolun länsiosia. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

1. Uusi kulkuyhteys mahdollisen tulevan leikkiapuiston läpi.

2. Pitkospuut Kostean painanteen yli rakennetaan pitkospuut.

3. Toinen yhteys luontopolulle Muuntamon vierestä lähtevää polkua vahvistetaan.

4. Muuntamosta kallioalueelle Polku muuntamolta johtaa kalliialueelle.

5. Leikkiapuistolta torpan taakse Pitkospuilta saavutaan kalliialueelle Syötävän Puiston taakse. Kulkua suunnataan opastein ja Syötävä Puisto opastetaan selkeästi metsäpolulta käsin.

6. Soratien yli Soratien toisella puolella luontopolku jatkuu kalliialueelle.

7. Kalliolta kivituhkapolulle Polku jatkuu kivituhkapolun toisella puolella.

8. Kivituhkapolulta lehtoon Polku johtaa tässä kohdassa rehevämälle alueelle.

9. Lehdosta kalliolle.

10. Kallion yli Kulku kallion poikki, metsäisemmälle alueelle.

11. Metsän ja kallion rajalla Polku jatkuu seuraavan kallioselänteiden rajalla ja sitten metsään kohti kivituhkapolkua.

Kuva 92. Kuvakooste metsäpolun länsiosan reitiltä.

Kuva 94. Metsäpolun itäosa. Näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

12. Kivituhkapolun yli kalliolle.

13. Kalliolta metsään olevien polkujen kautta.

14. Metsäpoluilta luontopolku jatkuu kallioalueen poikki.

15. Kivituhkapolun toisella puolella polku jatkuu seuraavalle kalliolle.

16. Näköalapaikka kalliolla.

17. Kallion kautta alas.

18. Tai metsän läpi kivituhkapolulle.

Kuva 95. Kuvakooste metsäpolun itäosan reitiltä.

Kuva 96. Metsäpolun pohjoisosan näkymä Oy. Ilmakuva vuodelta 2021.

19. Polut voimalinjan alla.

20. Kallioalueiden poikki.

21. Metsäalueen läpi.

22. Metsästä kallioselänteelle. Oikealle luontopolku jatkuu näköalapaikalle. Vasemmalle metsäpolku päättyy Mustikkamaanpolulle.

23. Näköalapaikka.

24. Kalliosta kivituhkapolulle. Metsäpolku päättyy rantareitille.

Kuva 97. Kuvakooste metsäpolun pohjoisosan reitiltä.

4.9 Hanke 9: Rantareitin kuivatuksen parantaminen

Kalliollisella Mustikkamaalla pintavedet valuvat sadeiden aikana kalliota pitkin kohti rantaa. Rantaviivaa seurailleva reitti kulkee pääosin alarinteessä, jolloin ylärinteestä valuvat pintavedet kuluttavat reitin pintakerrokseen uria ja sulamisvedet muodostavat keväisin jäätä reitin pintaan. Rantareitin kuivatuksen parantamiseksi ehdotetaan matalien (kasvillisuuspinnaisten) painanteiden muodostamista reitin yläpuolelle. Kallioisen maaston takia painanteet joudutaan toteuttamaan monin paikoin korottamalla rantareittiä (20-30cm). Sopiviin alaviin kohtiin asennetaan lisäksi muovirumpuja, joilla ohjataan painanteeseen kertyneet vedet käytävän alitse hallitusti. Suunnitelmaratkaisut tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Kaikkia kuivatuksen ongelmakohtia ei ole tämän hoito- ja kehittämissuunnitelman yhteydessä kattavasti kartoitettu. Ongelmakohdat inventoidaan systemaattisesti ja suunnitelmaratkaisuja tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Suuntaa antava kustannusarvio perustuu arvioon siitä, että rantareitin pituudesta (n. 2 km) noin puoleen on tarpeen tehdä suunnitelmassa ehdotettu korotus, lisäksi kustannusarvioon lasketaan uusia rumpuja (noin 30 metrin välein).

9. Rantareitin kuivatuksen parantaminen (KYMP)

Koko hanke (alv 0%)

70 000 €

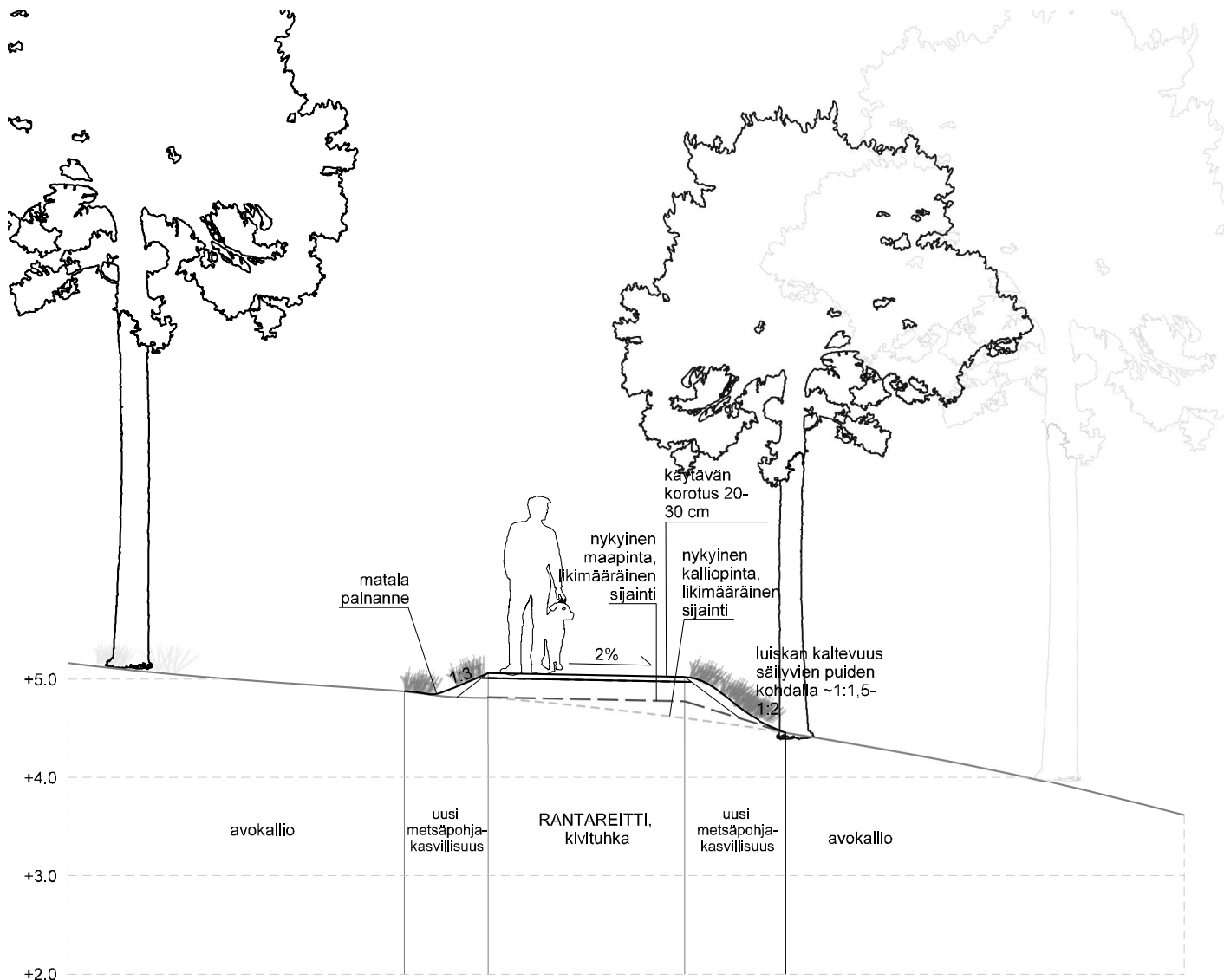

- Reitin korotukset ja painanteiden muotoilut tehdään maaston mukaan siten, että puita ei jouduta kaatamaan tai kalliota louhimaan.
- Korottaminen tehdään kantavaa kerrosta lisäämällä. Reitin pintaan asennetaan kivituhkakerros (50mm).
- Korottamalla reitin pintaa 20-30 cm syntyy matalia (n. 10-20 cm) painanteita reitin yläpuolelle. Painanne voidaan tarvittaessa tehdä matalampana säilyvien puiden kohdalla.
- Rumpuina käytetään mahdollisimman pienikokoisia muoviputkia.
- Rummut sijoitetaan riittävän välimatkoin, niihin alaviin maaston kohtiin, mihin ne voidaan ilman puuston kaatamista tai kallion louhimista sijoittaa riittävän peitesyvyyksin.
- Niissä kohdin missä kallion pinta on syvemmällä, kuten etelärannan niittyalueella, voidaan painanteet tehdä kaivamalla, ilman että reitin pintaa korotetaan.
- Nykyisille niittyalueille kaivamalla tehtävien painanteiden alta pintamaakerros kuoritaan, otetaan talteen ja hyödynnetään uuden painanteen kasvualustana. Arvoniittyalueille ei saa tuoda kasvualustaa muualta, vaan niissä kohdin käytetään ainoastaan paikalta saatuja maa-aineksia painanteen verhoilussa.
- Metsäisillä alueilla korottamisesta syntyvät luiskat ja painanteet verhoillaan muualta tuotavalla kierrätyskasvualustalla, joka sisältää metsänpohjan siemenpankin.

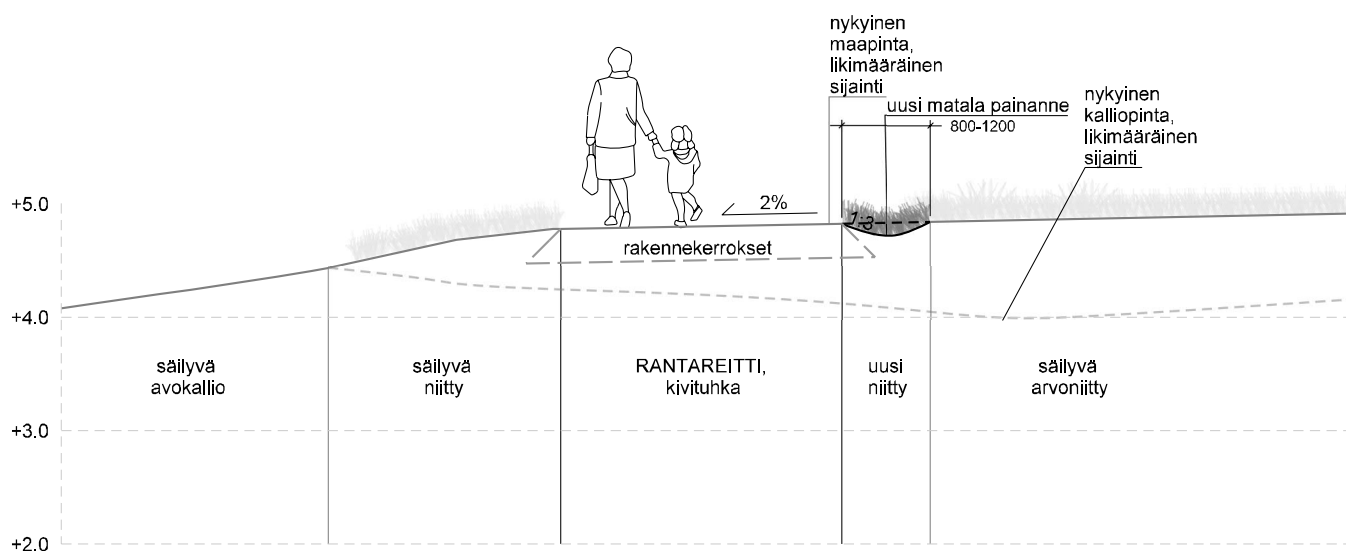
Kuva 98. Kuva rantareitiltä saaren länsirannalta. Pintavesi on kuluttanut railon reitin poikki.

Kuva 99. Etenkin saaren etelärannalla on monin paikoin kohtia, jossa rantareitti kulkee kallioiden välissä ja lähellä komeita rantamäntyjä.

Kuva 100. Periaateleikkaus: Rantareitin korotus ja painanne kalliosella osuudella. Näkömä Oy.

Kuva 101. Periaateleikkaus: Rantareitin kaivamalla tehty painanne niittyosuudella. Näkömä Oy.

5 Lisäselvitys- ja jatkosuunnittelutarpeet

Leikkipuiston suunnittelussa on huomioitava alueen kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävä kasvillisuus, kuten vanhat kookkaat tammet ja arvoniityt. Uuden leikkipuistorakennuksen uuden rakennusalan itäpäädyn kohdalla kasvaa nykyään vanha komea tammi, ja tammesta itään päin löytyy arvokasta niittyaluetta. Alueen nykyinen kasvillisuus, metsäisyys ja kulttuurihistorialliset arvot tulee ottaa suunnittelun lähtökohdaksi.

Korkeasaaren nykyisen **lipunmyyntirakennuksen** tulevaisuuden käyttö ratkaistetaan jatkosuunnittelussa. Rakennuksen soveltuvuutta leikkipuistorakennukseksi on tutkittu. Asukaskyselyssä toivottiin että rakennuksen ympärivuotista kahvila- ja/tai ravintolakäyttöä jatkettaisiin. Leikkipuiston kaavassa on varattu rakennusala uutta leikkipuistorakennusta varten, mutta tämän kohdalla kasvaa nykyään vanhat komeat tammet sekä arvokasta niittyä.

Olemassa olevien vanhojen laiturirakenteiden ja -perustusten hyödyntäminen oleskelulaitureiden rakentamiseen vaatii nykyisten **laiturirakennelmien kuntokartoittamista**.

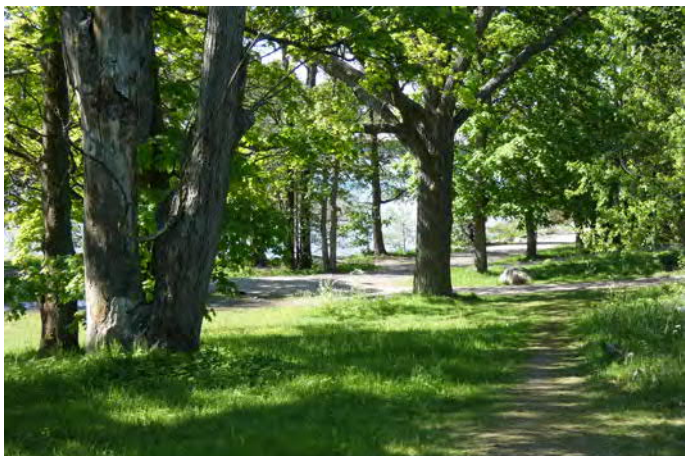
Telakalle johtavan **huoltotien mahdolliseen valaistukseen** liittyen tulee selvittää, aiheuttaako valaistus häiriötä alueella liikkuville lepakoille.

Mustikkamaanpolun kehittämisessä **vanhojen puiden kunto** tulee selvittää ennen toimenpiteistä päättämistä.

City-WC:n rakentamisen yhteydessä tulee selvittää helpoimmin toteutettava yhteys nykyiseen **kunnallistekniikkaan**. Esimerkiksi Korkasaaren nykyisen lipunmyyntirakennuksen kunnallistekniikkaan voisi olla mahdollista yhtyä. Myös mahdollisen saunan rakentamisen ja lippakioskin kunnostamisen yhteydessä tulee selvittää liittymisen nykyiseen kunnallistekniikkaan. Uudet ratkaisut tulee suunnitella niin, että haitat maisemalle ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset.

Lopullinen ratkaisu **pyöräilyn ohjaamiselle** Isoisänsillan uuden aukion kohdalla tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Erilaisten roska-astioiden lisääminen alueelle tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Esimerkiksi tuhkakupit, pullojen ja tölkkien kierrätysastia, neularoskikset ja koirankakapussitelineet.

Kuva 102. Tulevan leikkipuiston aluetta.

Kuva 103. Vanhan vesiliikennelaiturin betoniarkun kunto on epäselvä.

Kuva 104. Valaistus puuttuu telakalle johtuvalta huoltotieltä.

Kuva 105. Vanhat koivut Mustikkamaanpolun varressa.

Kuva 106. Lippakioskille menee tällä hetkellä ainostaan kesävesijohdot.

Kuva 107. Vattuniemen puistotiellä Lauttasaarella käytetään kiveysraitoja pyöräilyn ohjaamiseksi ja hidastamiseksi alamäessä. Samaa ratkaisua esitetään Isoisänsillan aukion kohdalle.

Kuva 108. Mahdollisuuksia jätteiden lajitteluun toivotaan Mustikkamaalla. Kuva Syötävän Puiston takapihasta.

6 Lähteet

Kartat ja valokuvat:

Kartta-aineistot © Kaupunkimittausosasto, Helsinki

Kuvat Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy ellei toisin mainita.

Painetut lähteet:

Kulosaaren ja Mustikkamaan viheraluesuunnitelma 2002-2011. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2002:3 / Viherosasto. Helsinki.

Painamattomat lähteet:

Arkkitehtitoimisto Eeva & Sten Kallis (2001): Mustikkamaan tanssikeskus.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2014): Helsingin yleiskaava 2050, Kaupunkin muutos ja kulttuuriympäristöt

Helsingin saaristo ja merialue. Osayleiskaavan selostus. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kaavoitusosaston selvityksiä 1997:6.

Konsultointi Kareg Oy (2002): Pohjoisrannan ulkoilutie, Mustikkamaa.

Luontotietojärjestelmä, arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet, linnustollisesti arvokkaat kohteet, Mustikkamaa. 15.9.2014. Helsingin kaupungin ympäristökeskus. <http://ptp.hel.fi/ltj/>

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (2003): Mustikkamaan virkistysalueen yleissuunnitelma.

Mustiala, Virpi ja Tegel, Satu (2002): Mustikkamaan kasvillisuuskarttoitus. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Viherosasto.

Mustikkamaa. Asemakaavan selostus. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kaavoitusosaston selvityksiä 1994:10230.

Mustikkamaan yleissuunnitelma. Väliraportti 29.1.1988. Helsingin kaupunki, Urheilu- ja ulkoiluvirasto.

Opastussuunnitelma. 2002. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.

Tutkimus Mustikkamaan virkistysalueen käytöstä, 2001. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.

YS-Yhdyskunta Oy (2002): Korkeasaaren silta.

Kuvailulehti

Tekijät: Niina Alapeteri, Linnea Westerlund, Antti Siuruainen
Julkaisun nimi: Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2023-2032
Sarja: Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja
Sarjanumero: 2023:7
Julkaisuvuosi: 2023
ISSN: 2489-4230 (verkkojulkaisu)
ISBN: 978-952-386-220-3 (verkkojulkaisu)
Kieli, koko teos: Suomi
Kieli, tiivistelmä: Suomi, ruotsi

Tiivistelmä:

Hoito- ja kehittämissuunnitelmia laaditaan ympäristöltään arvokkaihin kokonaisuuksiin. Niiden tavoitteena on säilyttää ja ohjata alueen käyttöä, hoitoa ja peruskorjausta. Suunnitelmassa määritellään nykytila-analyysin ja vuorovaikutuksen pohjalta alueen kehittämis- ja kunnostamistarpeet seuraavalle kymmenvuotiskaudelle.

Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelman suunnittelualue kattaa Mustikkamaan kaavan mukaiset virkistysalueet. Mustikkamaan saari on noin 36 hehtaarin laajuinen Helsingin kaupungin omistama suosittu ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuus itäisen kantakaupungin tuntumassa. Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa määritellään alueen kehittämisen kokonaiskuva sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ja hankkeet. Suunnitelman tavoitteena on vastata kasvavaan virkistyskäyttötarpeeseen ja varmistaa alueen arvokkaiden piirteiden ja luontoalueiden elinvoimaisuuden säilyminen. Hoito- ja kehittämissuunnitelman tavoitteena on Mustikkamaan viheralueiden säilyttäminen, opasteiden ja kulkureitien parantaminen, luonnon kulumisen pysäyttäminen sekä alueen palveluiden kehittäminen kestäväällä tavalla. Työssä ei esitetä muutoksia alueen luonnonhoitoon.

Hoito- ja kehittämissuunnitelma on laadittu vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden, käyttäjien ja järjestöjen kanssa. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin 15.9.2022 maastokävelyllä, ja se oli internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa 5.9.-26.9.2022.

Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa esitetään toteutettavaksi seuraavat hankkeet:

- 1) Isoisänsillan päädyn ympäristö
- 2) Uusi City-WC
- 3) Isoisäniemen toimenpiteet
- 4) Etelärannan toimenpiteet ja oleskelupaikkojen lisääminen
- 5) Uudet kalusteet
- 6) Reittien kehittäminen
- 7) Mustikkamaanpolun kehittäminen
- 8) Metsäpolku
- 9) Rantareitin kuivatuksen parantaminen

Avainsanat:

Mustikkamaa, hoito- ja kehittämissuunnitelma, virkistysalue, ulkoilualue

Presentationsblad

Författare: Niina Alapeteri, Linnea Westerlund, Antti Siuruainen

Publikationens namn: Blåbärslandets vård- och utvecklingsplan 2023-2032

Serie: Helsingfors stadsmiljösektors publikationer

Serienummer: 2023:7

Utgivningsår: 2023

ISSN: 2489-4230 (nätpublikation)

ISBN: 978-952-386-220-3 (nätpublikation)

Språk, hela verket: Finska

Språk, sammanfattning: Finska, svenska

Sammanfattning:

Vård- och utvecklingsplaner upprättas för miljömässigt värdefulla helheter. Deras mål är att bevara och styra användningen, skötseln och upprustningen av området. Planen definierar områdets utvecklings- och renoveringsbehov för den kommande tioårsperioden utifrån nulägesanalys och växelverkan.

Planeringsområdet för Blåbärslandets vård- och utvecklingsplan omfattar de områden som är rekreationsområden enligt Blåbärslandets detaljplan. Ön Blåbärslandet är en 36 hektar stor populär friluft- och rekreationshelhet i närheten av den östra innerstaden, och som ägs av Helsingfors stad. I vård- och utvecklingsplanen för Blåbärslandet definieras helhetsbilden av områdets utveckling samt nödvändiga uppföljningsåtgärder och projekt. Syftet med planen är att möta växande behovet av rekreationsanvändning samt säkerställa bevarandet av områdets värdefulla egenskaper och naturområdenas livskraft. Målet med vård- och exploateringsplanen är att bevara Blåbärslandets grönområden, förbättra skyltar och rutter, stoppa slitaget på naturen och utveckla områdets tjänster på ett hållbart sätt. Arbetet föreslår inga förändringar till naturvården av området.

Vård- och utvecklingsplanen har tagits fram i växelverkan med områdets invånare, användare och organisationer. Planförslaget presenterades 15.9.2022 med en terrängvandring och fanns till påseende för kommentarer på internet 5.9-26.9.2022.

I Blåbärslandets vård- och utvecklingsplan föreslås att följande projekt förverkligas:

- 1) Området runt Farfarsbrons ända
- 2) En ny allmän toalett
- 3) Åtgärder på Farfarsudden
- 4) Åtgärder på södra stranden och nya vistelseplatser
- 5) Nya utemöbler
- 6) Utveckling av rutter
- 7) Utveckling av Blåbärslandstigen
- 8) Skogsstig
- 9) Förbättring av strandruttens dränering

Nyckelord:

Blåbärslandet, vård- och utvecklingsplan, rekreationsområde, friluftsområde

Liitteet

Mustikkamaan luonnonhoitosuunnitelma (2016) Helsingin kaupungin rakennusvirasto.

Vuorovaikutusraportti, Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2023-2032.

Vuorovaikutusraportin Liite 1: Kevään 2022 asukaskyselyn yhteenveto

Vuorovaikutusraportin Liite 2: Luonnosvaiheen vuorovaikutuksen yhteenveto

Helsinki

